

**Міністерство освіти і науки України
Ministry of Education and Science of Ukraine
Близькосхідний технічний університет
(Middle East Technical University (METU) (Turkey)
Венеціанський Університет Ка-Фоскарі
(Ca' Foscari University of Venice) (Italy)
Інститут філософії НАН України
Institute of Philosophy of the National Academy of Sciences of Ukraine
Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова
M.P.Dragomanov National Pedagogical University
Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара
Oles Honchar Dnipro National University**

СОЦІАЛЬНО-ГУМАНІТАРНІ ДОСЛІДЖЕННЯ ТА ІННОВАЦІЙНА ОСВІТНЯ ДІЯЛЬНІСТЬ

**МАТЕРІАЛИ
Міжнародної наукової конференції**

24-25 травня 2019 р.

**Proceedings of the International Scientific Conference
Social Sciences and Humanities Research
and Innovative Educational Activities**

**Dnipro, Ukraine
May 24-25, 2019**

**Дніпро
2019**

Редакційна колегія:

Іваненко Валентин Васильович, д.і.н., проф., проректор з науково-педагогічної роботи у сфері гуманітарної освіти та виховання молоді Дніпровського національного університету ім. Олесея Гончара.

Токовенко Олександр Сергійович, д.філос.н., проф., декан факультету суспільних наук і міжнародних відносин Дніпровського національного університету імені Олесея Гончара.

Трампус Антоніо, доктор наук з історії, професор Департаменту лінгвістики та порівняльних культурних досліджень Венеціанський Університет Ка-Фоскарі (Ca' Foscari University of Venice), Італія.

Октай Танзевер, доктор філософії з політичних наук, професор, декан факультету міжнародних відносин Близькосхідного технічного університету (Middle East Technical University (METU)), м.Анкара, Турція.

Іщенко Ігор Васильович, д.політ.н., доц., завідувач кафедри міжнародних відносин Дніпровського національного університету імені Олесея Гончара.

Хамітов Назіп Віленович, д.філос.н., проф., провідний науковий співробітник відділу філософської антропології Інституту філософії ім. Г.С. Сковороди НАН України

Крилова Світлана Анатоліївна, д.філос.н., проф., завідувач кафедри філософської антропології Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова

Висоцький Олександр Юрійович, д.політ.н., проф., професор кафедри міжнародних відносин Дніпровського національного університету імені Олесея Гончара.

Кривошеїн Віталій Володимирович, д.політ.н., проф., завідувач кафедри соціології Дніпровського національного університету імені Олесея Гончара.

Третяк Олексій Анатолійович, д.політ.н., доц., завідувач кафедри політології Дніпровського національного університету імені Олесея Гончара.

Окороков Віктор Броніславович, д.філос.н., проф., завідувач кафедри філософії Дніпровського національного університету імені Олесея Гончара

Ключник Руслан Максимович, к.політ.н., доцент кафедри політології та міжнародних відносин Університету імені Альфреда Нобеля.

Міхейченко Марія Анатоліївна, к.політ.н., доц., доцент кафедри міжнародних відносин Дніпровського національного університету імені Олесея Гончара

С 69 Соціально-гуманітарні дослідження та інноваційна освітня діяльність. Матеріали Міжнародної наукової конференції. 24-25 травня 2019 р., м.Дніпро. / Наук. ред. О.Ю.Висоцький. – Дніпро: СПД «Охотнік», 2019. – 528 с.

У збірник вміщено матеріали Міжнародної наукової конференції «**Соціально-гуманітарні дослідження та інноваційна освітня діяльність**», що присвячені найбільш значущим науковим проблемам у царині політичних, соціологічних, юридичних, історичних, філологічних, психологічних, економічних наук, а також філософії, державного управління, соціальних комунікацій, фізичного виховання і спорту, розробці стратегій подальшого розвитку освітнього потенціалу в світовому контексті, узагальненню досвіду викладання та визначенню шляхів інноваційної освітньої діяльності з огляду на нові виклики та світові досягнення. Рекомендовано для студентів, аспірантів і викладачів вищих навчальних закладів, науковців.

© Колектив авторів, 2019

© ДНУ ім. Олесея Гончара, 2019

хоч би формально, виконати необхідні завдання. «Кліпова» поведінка дозволяє бачити багатоплановість, багатоваріантність, неоднозначність підходів до аналізу або вирішення конкретних питань і завдань (таке мислення допомагає аудиторії краще усвідомлювати та розуміти найрізноманітніші зв'язки між явищами та подіями). Проте, не можна нехтувати і негативними наслідками цього процесу. Побудова навчального процесу відповідно до потреб навчальної програми повинна враховувати власні задачі на тлі прогресивних змін мислення молоді. Результати не мають бути остаточними, але вони свідчать про позитивні тенденції до еволюційного зростання показника здібності до «кліпового мислення» у наступних вікових групах студентів. Отримані результати збігаються із такими, що професійна підготовка студентів, які тільки опановують базовими дисциплінами і лікарями-інтернами, які закінчили основний курс навчання дає схожі, але в той же час і різні дані однакового опитування. Не можна остаточно визначити, у якій групі більше переважає рівень «кліпового мислення». Проте, цей факт свідчить про незворотність змін «нового мислення», що слід враховувати у викладацькій діяльності. Сучасна освіта нездатна змусити людину створювати стійкі логічні ланцюжки і якісно систематизувати отримані дані. Натомість із кожним роком кількість людей із кліповим мисленням у стінах вищих навчальних закладів буде збільшуватися. І це вимагає шукати шляхи пристосування системи вищої освіти до сучасності.

Список використаних джерел

1. Баранник С.І. Інтеграція «кліпового мислення» в сучасну вищу медичну освіту / С.І. Баранник, В.В. Єхалов, І.А. Романюта, П.В. Лященко // Південноукраїнський медичний науковий журнал. – 2018. – №19(19) лютий. – С. 8-12. 2. Гич Г. М. «Кліпове» мислення молоді: друг чи ворог навчання? / Г.М. Гич // Наукові праці. Педагогіка, 2016. Вип. 257. - т. 269. - С.38-42. 3. Єхалов В.В. «Кліпове мислення» та сучасна вища медична освіта / В.В. Єхалов, В.А. Седінкін, С.І. Баранник // Актуальні питання освіти і науки: збірник наукових статей, матеріали V міжнародної науково-практичної конференції 10-11 листопада 2017 р. / Національна академія Національної гвардії України – Харків: ХОГОКЗ, 2017. – 384 с. – С. 172-178. 4. Єхалов В.В. Клінічне та «кліпове» мислення у лікарів-інтернів / В.В. Єхалов, А.В. Самойленко, І.А. Романюта, С.І. Баранник // Український журнал медицини, біології та спорту. – 2018. – Том 3, №1(10). – С. 241-244. 5. Літвінова М.Б. Досвід діагностування кліпового мислення / М.Б. Літвінова // Педагогічні науки – Випуск LXXVI, Том 3. – 2017. – С. 140-145. 6. Нестерова Л.Ю. Развитие клипового мышления у студентов в системе высшего образования посредством опорных граф-схем / Л.Ю. Нестерова, С.В. Напалков // Вестник Нижегородского университета им. Н.И. Лобачевского. Серия: Социальные науки, 2016, № 4 (44) - С. 207 - 215. 7. Семеновских Т. В. Феномен «клипового мышления» в образовательной вузовской среде / Т.В. Семеновских // Интернет-журнал «Науковедение», 2014, вып. 5(24). - С. 1-10.

**O. O. Khaniukov, Y. D. Yehudina, L. V. Sapozhnychenko,
O. I. Kravchenko, O. S. Kalashnykova**

THE EFFECTIVENESS OF ACTIVE LEARNING METHOD FOR MEDICAL STUDENTS

Analysis of literature shows that the task of a new generation specialists training, including medical personnel, cannot be fully solved by traditional standard methods of learning. Traditional methods of teaching students aim mainly at acquisition, expansion and deepening of knowledge through transferring the information, its reproduction and doing specific professional action following the performed algorithm (recommended sequence of activities). Nevertheless, they are clearly insufficient as practice shows.

These old methods affect very little the main link of cognitive activities of students - thinking. To improve the quality of training, it becomes necessary to use modern active learning methods that provide creative activity of students, aim at the formation and development of professional thinking and their ability to master new ways of professional

activities.

Active learning methods are characterized by: (1) the forced activity of the learner's thinking (forced activation); (2) ensuring the ongoing involvement of the student in the educational process; (3) increased motivation and emotional participation; (4) independent decision making; (5) the constant interaction of the student and the teacher; (6) manifestation of the reflective self-organization of the teacher's activities and the student in a combined learning activity «teaching - learning».

Methods of active learning (MAL) is a set of pedagogical actions and techniques aimed to organize the educational process and create the conditions using special tools that motivate students to develop learning material in an independent, initiative and creative way in the process of cognitive activity. At the present stage of education, the result of this activity is the accumulation of competences according to the standards of the chosen specialty. In other words, MAL are methods that allow to activate the learning process, encourage the learner to participate creatively and accumulate practical skills [5].

The task of the MAL is to ensure the self-development of the student's personality on the basis of identifying their individual characteristics and abilities, the development of theoretical thinking, which involves an understanding of the internal conflicts of the studied models takes a special place. MAL allow students to develop their thinking; contribute to their involvement in solving problems as close to professional ones; not only expand and deepen professional knowledge, but at the same time develop practical skills and abilities [4].

MAL is widely used in medical education for the accumulation and improvement of professional competencies of medical students. This technique allows to analyze and compare the existing theoretical knowledge with their practical application, learn how to conduct clinical analysis.

Most active learning methods have a multifunctional value in the learning process. For example, analysis of a specific situation can be used to solve three didactic tasks: consolidation of new knowledge (obtained during the lecture); improvement of already acquired professional skills; enhancing the exchange of knowledge and experience [2].

The emergence of MAL is associated with the desire of teachers to enhance the cognitive activity of students, or contribute to its improvement. In the educational process, four types of activity are clearly manifested: thinking, action, speech and emotional-personal perception. Depending on the type of active learning methods used in the lesson, either one of the types or their combination can be implemented. The degree of students' activation is considered depending on which and how many of the four types of students' activity in a class are shown. For example, the lecture uses thinking (memory in the first place), practical lesson - thinking and action, discussion - thinking and sometimes emotional-personal perception, business game - all kinds of activity. This approach is consistent with the experimental data, which show that during the lecture is assimilated no more than 20-30% of the information, in independent work with literature - up to 50%, with pronouncing - up to 70%, and with personal participation in the activity (for example, in a business game) - up to 90% [3]. Methods can be used as independent pedagogical developments, and in combination with traditional ones.

With the help of game form training (the method of analyzing specific labor situations, playing roles, etc.), it is possible to ensure education of not only theoretical and practical specialist thinking, but also of the necessary «official» qualities of his personality - abilities of managerial activity, collective decision making and skills of social interaction, leadership and subordination [1]. MAL introduces a new quality into the existing educational process due to the following peculiarities: 1) the simulation model of the sys-

tem content presented in the educational material; 2) recreating the structure and functional units of the future professional activity in a game learning model; 3) approaching of the educational process situation to the real conditions with the generation necessity of knowledge and practical application, which ensures the personal activity of students and forms professional motivation; 4) the cumulative learning and educational effect in the gaming learning activity forces one to obey the norms of collective action; 5) providing self-organization and self-regulation of actions and activities by the students themselves and by teachers [6].

MAL in form of business games are widely used in practical classes in training future doctors. Case content can be specified as a system of specific «medical» situations or tasks containing contradictory, redundant or incomplete data, implicitly presented alternatives of choice, situations requiring a decision. As an example of a business game used daily in teaching therapeutic disciplines in senior courses can be considered a clinical analysis of a thematic patient. An independent survey, examination by a medical student concludes with collective discussion in a group. The teacher acts as the leader of business game, gradually adding information from the medical history in response to students' questions, directing the thought process of the audience from simple to complex, if necessary. Under the guidance of a teacher, students identify the main symptoms on the basis of survey data, examination, and additional research methods. Analyzing the obtaining symptoms, future physicians integrate information into syndromes of pathogenetic significance. The identified pathological syndromes are systematized into the leading syndrome and its pathogenetic relationship is determined with the other manifestations of the disease. A significant step is the formulation of a preliminary diagnosis and its justification.

Students define a differential series of nosologies with similar symptoms and syndromes. If necessary, a plan for additional examination is indicated to clarify the main and concomitant pathology. A detailed diagnosis of the main and concomitant diseases is established. Discusses the regime, dietary recommendations, the principles of drug therapy. The expected effect of the treatment, the prognosis of the disease (recovery, improvement, etc.) are predicted, prophylactic measures are indicated to exclude the recurrence of the disease.

The use of such MAL in teaching students (clinical analysis) is a traditional method of professional training of therapeutic profile senior students and absolutely justified from the point of view of context-based learning modern principles. It contributes to the accumulation of professional competencies of students of senior medical schools, allowing them to more easily adapt to the real professional activity in the future. Therefore, for a teacher, any technology has a practical meaning, in so far as it helps him to make a purposeful choice of the appropriate teaching method or a combination of them to solve specific didactic tasks.

References

1. Khaniukov O, Kozlov S, Yehudina Y, et al. Formation and improvement of clinical thinking in medical students. *Medicni perspektivi*. . 2019;24(1):15-20. <https://doi.org/10.26641/2307-0404.2019.1.162170>.
2. Koh GC, Khoo HE, Wong ML, Koh D. The effects of problem-based learning during medical school on physician competency: a systematic review. *CMAJ*. 2008;178(1):34–41. doi: 10.1503/cmaj.070565.
3. Lubawy WC. Evaluating teaching using the best practices model. *Am J Pharm Educ*. 2003;67(3):87. doi: 10.5688/aj670387.
4. McCoy L, Pettit RK, Kellar C, Morgan C. Tracking Active Learning in the Medical School Curriculum: A Learning-Centered Approach *J Med Educ Curric Dev*. 2018; 5: 2382120518765135. doi: 10.1177/2382120518765135.
5. Samarakoon L, Fernando T, Rodrigo C. Learning styles and approaches to learning among medical undergraduates and postgraduates. *BMC Med Educ*. 2013; 13: 42. . doi: 10.1186/1472-6920-13-42.
6. Wickramasinghe DP, Samarasekera DN. Factors influencing the approaches to studying of preclinical and clinical students and postgraduate trainees. *BMC Med Educ*. 2011;11:22. doi: 10.1186/1472-6920-11-22.

<i>Астан'єва О.М., Паскевич О.І., Федуленкова Ю.Я.</i> Інноваційні технології в освітньому процесі	431
<i>Багно Ю. М., Сергійчук О. М.</i> Сучасні аспекти підготовки майбутніх магістрів до професійної діяльності	433
<i>Баранник С. І., Єхалов В. В., Мізякіна К. В., Бараннік К. С.</i> Еволюційні аспекти «кліпового мислення» у студентів-медиків та їх інтеграція у вищу медичну освіту	435
<i>Khaniukov O. O., Yehudina Y. D., Sapozhnychenko L. V., Kravchenko O. I., Kalashnykova O. S.</i> The Effectiveness of Active Learning Method for Medical Students	438
<i>Кіреєва Т. В., Басіна Б. О., Кравченко Н. К.</i> Місце різних форм навчання у післядипломній освіті лікарів	441
<i>Мишуста А. О.</i> Самоосвіта – шлях вдосконалення педагогічної майстерності	442
<i>Папац А. С.</i> Стан середньої освіти в Катеринославській губернії напередодні освітньої реформи 1864 р.	443
<i>Перетокін А.Г.</i> Роль підприємця і мецената М.Х.Гельферіха у розвитку освіти Харківської губернії	445
<i>Пилипенко І. Я.</i> Педагогічна та творча діяльність художника Андрія Тарана	448
<i>Мальцева О. І.</i> Стан шкільної освіти в Україні після прийняття декларації про соціальне виховання дітей (1920 – 1925 рр.)	450
<i>Карпань І. С., Чернікова Н. С.</i> Освітні комікси як сучасні засоби візуалізації	451
<i>Кабанець М. М.</i> Умови ефективності системи педагогічної підтримки обдарованих школярів у регіональному вимірі	453
<i>Золотарьова О. В.</i> Сучасні засоби розвитку обдарованих студентів	454
<i>Дмитрук В.І., Гриньох Н.В., Дяченко Л.А.</i> Медіа-освіта для молоді як інструмент критичного сприйняття інформації в системі соціальних комунікацій	456
<i>Володько М. В., Шокало Ю. М.</i> Впровадження мультикультурних цінностей у систему вищої освіти	457
<i>Дралова О.А., Усачова О.В., Сіліна Є.А., Конакова О.В., Пахольчук Т.М., Денискова О.М.</i> Сучасні аспекти виховної роботи студентів медичних ВУЗів	459
<i>Мелешко А. В., Барановський Д. П.</i> Навчись вчитися	460
<i>Kachmar N. V.</i> Application of the Press Formula in Foreign Language Study	463
СЕКЦІЯ VIII. ПРОБЛЕМИ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ СПЕЦІАЛІСТІВ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ В КОНТЕКСТІ ІНФОРМАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ. ФІЗИЧНА КУЛЬТУРА В СИСТЕМІ ГУМАНІТАРНОЇ ОСВІТИ	465
<i>Яненко І. Г.</i> Європейський досвід професійної підготовки спеціалістів у ЗВО у контексті інформаційних процесів	465
<i>Сапожников С. В.</i> Насамперед - психологічна підготовка майбутнього учителя (основні завдання)	466
<i>Максімішин О. В., Астан'єва О. М.</i> Сучасні тенденції освітнього процесу в закладах вищої освіти	467
<i>Єльцова С. С.</i> Особливості професійної підготовки майбутніх перекладачів на сучасному етапі	469
<i>Брутман А. Б., Горлачова В. В.</i> Проблеми професійної підготовки фахівців сфери електронної комерції на заняттях з іноземної мови (англійської)	470
<i>Сачук Ю. Є.</i> Перспективи використання хмарної платформи <i>Stepic</i> у професійній підготовці фахівців з інформаційних технологій	472
<i>Тарасюк Н. І.</i> Комп'ютерні технології на заняттях іноземної мови в технічних закладах вищої освіти	473